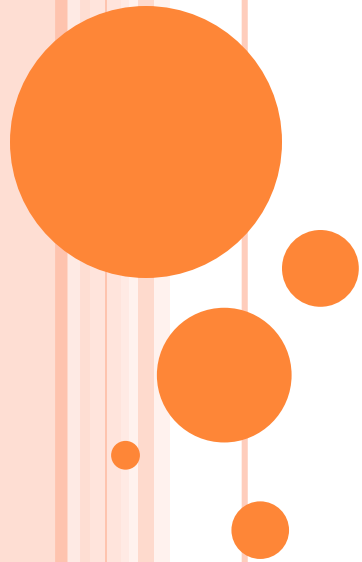

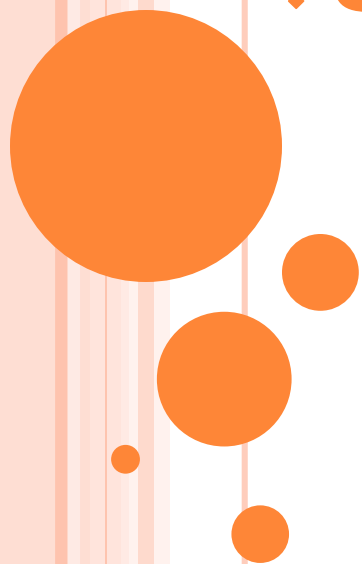
هو الخلاق

روش های تدریس مبتنی بر هوش انسان موفق

دکتر احمد عابدی

**نظریه هوش انسان موفق یکی از نظریه های
جامع مطرح شده در حوزه تعلیم و تربیت و
ویژه روش های تدریس است.
این نظریه از رابرت. ج استرنبرگ می باشد.**

مفهوم سازی جدید هوش

✓ ضریب هوشی (IQ) یا هوش شناختی ————— هوش هیجانی (EQ)

✓ هوش هیجانی (EQ) ————— هوش های چندگانه (MI)

✓ هوش های چندگانه (MI) ————— هوش انسان موفق (SI)

✓ به عبارت دیگر

✓ موفقیت تحصیلی ————— موفقیت در زندگی

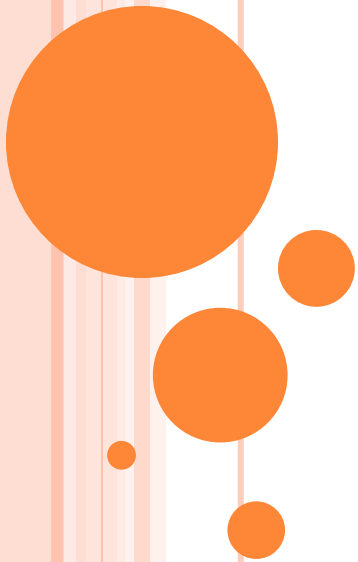
داستان خرس خاکستری

دو پسر بچه در جنگلی راه می‌رفتند. این دو پسر کاملاً با هم متفاوت بودند. معلمان پسر اول فکر می‌کردند که او باهوش است، والدین او فکر می‌کردند که او باهوش است و در نتیجه او فکر می‌کرد که باهوش است. او هم در آزمون‌های توانایی و هم در آزمون‌های پیشرفت تحصیلی امتیازات عالی، نمرات عالی و سایر اوراق گواهی نامه قابل توجه که او را در زندگی تحصیلی اش به مراتب بالا می‌برد.

افراد کمی پسر دوم را باهوش می‌دانستند. نمرات آزمون او ویژه و خاص نبودند، رتبه‌هایش خیلی عالی نبودند، و سایر گواهینامه‌های او اگرچه رضایت بخش بودند، قابل توجه نبودند. منتهای مراتب (در بهترین شرایط) او را زیرک یا باهوش خیابانی می‌نامیدند.

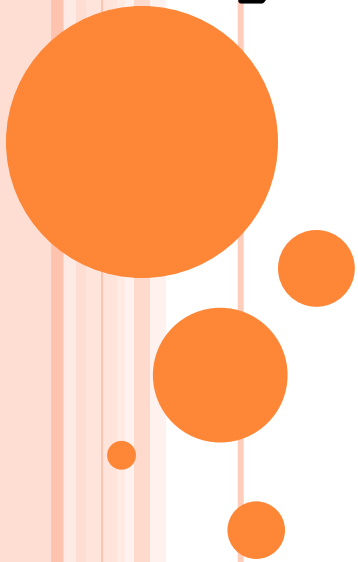
همانطور که دو پسر در جنگل راه می‌رفتند، آنها با یک مشکل مواجه شدند: یک خرس خاکستری وحشی بزرگی که گرسنه به نظر می‌رسید مستقیم به آنها نگاه می‌کرد. پسر اول حساب کرد که خرس خاکستری آنها را در 18 ثانیه شکار خواهد کرد). این کار خطیری بود و خطری که آنها را تهدید می‌کرد نشان می‌داد. نه تنها این پسر فرمول فاصله = سرعت × زمان را می‌دانست بلکه قادر بود آن را تحت فشار سخت به کار برد. پسر دوم هرگز قادر نبود که این تعداد ثانیه را تا زمان وقوع اتفاق حساب کند و هرگز تلاش نمی‌کرد.

**پسر اول، وحشزده، به پسر دوم نگاه می کرد بندهای
کفشش را می بندد. پسر اول به پسر دوم گفت: "تو باید دیوانه
باشی. هیچ راه فراری از این خرس خاکستری وجود ندارد!"
پسر دوم جواب داد: "این درست است. اما همه آنچه من باید
انجام دهم این است که در دویدن از تو جلو بزنم."
نتیجه این است که پسر اول نهار خرس خاکستری شد و پسر
دوم به سمت جای امن دوید.**

ضرورت توجه دانشگاه ها به آموزش هوش انسان موفق

دنیای امروز به قدری پیچیده ، پویا و نامطمئن است که
ما مجبوریم برای رشد ، پیشرفت و حتی بقا هر لحظه
مشکل جدیدی را حل کنیم.

تعریف هوش موفق

هوش موفق مجموعه‌ای از توانایی‌های یکپارچه است که برای احراز موفقیت در زندگی ضروری است، با این حال فرد آن را در بافت فرهنگی اجتماعی خودش تعیین می‌کند. افرادی که نقاط قوت خود را تشخیص می‌دهند و از آنها بیشتر استفاده می‌کنند همزمان با اینکه نقاط ضعفشان را تشخیص می‌دهند و روش‌های تصحیح یا جبران آنها را پیدا می‌کنند افراد موفق هستند. (مهارت‌های فراشناخت)

✓ توانایی کنار آمدن با انواع
تکالیف یا شرایط محیطی جدید:

استرنبرگ معتقد است که برای

موفقیت در زندگی، تنها توانایی

یادگیری و استدلال مفاهیم آشنا کافی

نیست، فرد باید توانایی

استدلال و یادگیری انواع مفاهیم جدید

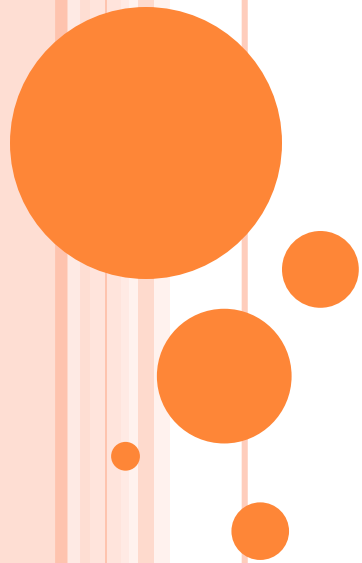
را نیز داشته باشد.

هوش انسان موفق از ۳ توانایی تشکیل شده
است

۱. توانایی تحلیلی

۲. توانایی خلاق

۳. توانایی عملی

توانایی تحلیلی

□ توانایی تحلیلی زمانی استفاده می شود که شخص تجزیه و تحلیل، ارزیابی یا مقایسه کند.

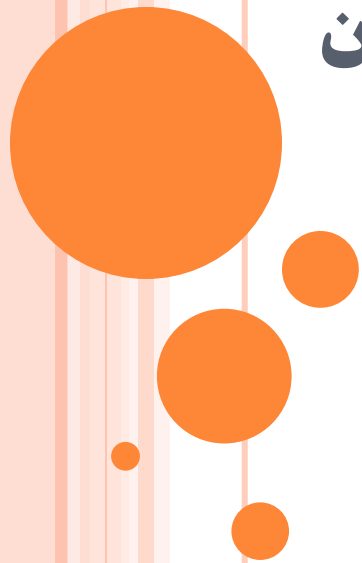
□ جنبه‌ی تحلیلی به توانایی انسان در برخورد موثر با مسایل گفته می‌شود و معرف توانایی کلامی، تفکر انتزاعی، پردازش اطلاعات، و سازماندهی مطالب است. توانایی‌های تحلیلی زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرند که شخص اطلاعات را تحلیل، ارزشیابی، مقایسه، یا مقابله می‌کند.

□ دانش آموزانی که در آزمون‌های هوش و آزمون‌های مدرسه نمرات بالایی می‌گیرند نمونه هوش تحلیلی هستند

توانایی خلاق

□ توانایی خلاق زمانی استفاده می شود که شخص خلق، اختراع و کشف کند.

□ جنبه‌ی آفریننده یا خلاق هوش، تولید اندیشه‌های تازه، پیشنهاد دادن روشهای نو، برخورد متفاوت با مسایل و ترکیب کردن اطلاعات به راه‌های جدید را شامل می‌شود.

توانایی عملی

□ توانایی عملی زمانی استفاده می شود که آنچه را که یاد گرفته است انجام دهد، به کار گیرد یا استفاده کند.

□ توانایی عملی توانایی پرداختن به مسایل زندگی روزانه را شامل می شود. توانایی های عملی به فرد امکان تمرین کردن، بکار بستن و استفاده از آنچه که در موقعیت های رسمی یا غیررسمی یاد گرفته است می دهد.

تدریس و ارزیابی از دانشجویان بر اساس نظریه نظریه هوش انسان موفق

در حال حاضر تعداد روز افزون تری از متخصصان به این مطلب اشاره می‌کنند که دانش‌آموزان بسیاری آنگونه که باید نمی‌توانند توانمندی‌های بالقوه خود را به ظهور برسانند. دلایل بسیاری برای این معضل می‌توان برشمرد ولیکن یک دلیل آشکار آن است که شیوه آموزش و سنجش ما در مدارس نمی‌تواند آن‌ها را از توان یادگیری و عملکرد بهتری برخوردار سازد. به این منظور این نظریه راهبرد هایی برای تدریس و ارزشیابی آموخته های دانش آموزان ارائه می کند

مقایسه دو رویکرد فعلی و هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۱. فرآیند یاددهی - یادگیری
مبتنی بر پرسش، تفکر،
کاوشگری، تحقیق، خلاقیت، حل
مساله و آزمایش است.

خلق کنید، فکر کنید، تحقیق کنید،
سوال طرح کنید، آزمایش کنید،
مشاهده کنید و ...

۱. فرآیند یاددهی - یادگیری
مبتنی بر گفتن، شنیدن و حفظ
کردن است.

گوش کنید، توجه کنید، ساکت، به
من نگاه کنید، حفظ کنید، حل
کنید، بنویسد، تکالیف را انجام
بدهید، چک می کنم، امتحان
داریم، می پرسیم و ...

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

- ۲. آموزش اهداف یادگیری و محتوای آموزشی
- تاکید بر نخبگی شناختی
- موفقیت تحصیلی
- رقابت فردی

- ۲. آموزش خردمندی
- در نظریه هوش انسان موفق خرد نقش کلیدی دارد
- خرد به معنای کاربرد هوش، خلاقیت و دانش است که با واسطه‌ی ارزش‌های اخلاقی مثبت و از طریق تعادل بین منافع درون فردی (خویش)، بین فردی (دیگران) و برون فردی (منافع سازمانی و بنیادین) برای رسیدن به سعادت و خوشبختی عمومی تلاش کنند

مقایسه دو رویکرد فعلی و هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۳. آموزش هوش موفق

- **توانایی تحلیلی** (تحلیل کردن، انتقاد، قضاوت، ارزیابی کردن)
- **توانایی خلاق** (خلق، ابداع، اکتشاف، تصور، پیش بینی)
- **توانایی عملی** (کاربرد، به عمل آوردن، پیاده سازی، اجرا کردن و عملی کردن چیزهایی که می دانند)

۳. آموزش اهداف یادگیری و محتوای آموزشی

- تدریس برنامه درسی
- تدریس برنامه و کتابهای اضافه تر
- تاکید بر حافظه

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۴. فرآیند گرایی

۴. نتیجه گرایی

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۵. توجه به سطوح عالی
شناختی و فراشناختی (خلاقیت،
حل مساله، تفکر و...)

۵. توجه به سطوح پائین یادگیری
• (حفظ کردن و...)

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۶. آموزش هوش موفق و
آموزش خرد

۶. روش های تدریس مستقیم

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۷. استفاده از هر وسیله و فرصت
برای تدریس

۷. استفاده از تکنولوژی آموزشی
در تدریس

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

۸. استفاده از انگیزش درونی

۸. استفاده از انگیزش بیرونی

مقایسه دو رویکرد فعلی و آموزش هوش موفق در مقیاس کلاس درس

- ۹. تاکید بر ارزشیابی پایانی
- از ارزشیابی و امتحان صرفاً برای ارتقاء و نقش‌های انگیزشی استفاده می‌کنند.
- ۹. تاکید بر ارزشیابی تکوینی (مرحله‌ای)
- ارزشیابی و امتحان جزئی از فرآیند تدریس است.
- ارزشیابی اهداف یادگیری
- ارزشیابی انواع فعالیت‌های فراگیران
- ارزشیابی توانایی تحلیلی، خلاق و عملی

منبع

استرنبرگ، رابرت و همکاران (۲۰۱۰). **کاوشی در تیزهوشی «رویکرد های نوین در شناسایی و آموزش تیزهوشان»** ترجمه احمد عابدی و عادلہ شهرباف زاده تهران انتشارات کاوشیاران – جنگل
۹-۱۱۵۶۶۴۸۶-۲۱

